

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžd/26/2012
Identifikačné číslo spisu:	8011200978
Dátum vydania rozhodnutia:	16.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:8011200978.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: Ing. R. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX V., prechodne H. XX, XXX XX T., občan Slovenskej republiky, zast.: JUDr. Ivanom Vankom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Floriánska č. 19, 040 01 Košice, proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru Prešov, Krajský dopravný inšpektorát so sídlom Pionierska č. 33, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v priestupkovom konaní, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 03. mája 2012 č. k. IS/164/2011-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 03. mája 2012 č. k. IS/164/2011-34 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 79,68 €.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. p.: KRP-P-135-006/KDI-BCP-2011 z 25. októbra 2011 (č. l. 10) žalovaný ako odvolací orgán v priestupkovom konaní podľa § 58 ods. 1 a § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove č. p. : ORP-P-491/ODI2-PO-2011 z 23.08.2011 a odvolanie zamietol.

2. V uvedenom prvostupňovom rozhodnutí orgánu Policajného zboru bolo uvedené, že službukonajúci policajti hliadky ODI Prešov (konkrétne policajt N. T. ako vodič služobného motorového vozidla) dňa 09.04.2011 v čase o 09.15 hod. spozorovali vo vzdialenosti 5 až 10 m v pozícii za svojim služobným vozidlom, konkrétne na Sabinovskej ulici v Prešove, v spätnom zrkadle za nimi idúce motorové vozidlo

BMW X5 čiernej farby, v ktorom vodič počas jazdy používal telefónny prístroj a to tým spôsobom, že prístroj držal v pravej ruke vo vzdialenosti približne 20 cm od pravého ucha a výrazne ústami artikuloval.

3. Hliadka podľa žalovaného použila na zastavenie uvedeného vozidla signalizačné zariadenie s nápisom „STOP“, na ktoré však vodič za nimi idúceho vozidla nereagoval, a v tom okamžiku odbočil na Mičurinovu ulicu. Hliadka prenasledovala vozidlo unikajúce vysokou rýchlosťou a podarilo sa jej ho dobehnúť až na svetelnej križovatke ulíc Obrancov mieru - Levočská, za ktorou na ulici Obrancov mieru uvedené vozidlo zastavila. Po vyžiadaní potrebných dokladov a ich predložení policajti zistili, že sa jedná o žalobcu.

4. Po ich vyzvaní k vyjadreniu mal žalobca uviesť, že telefonoval počas jazdy, ale používal hlasitý odposluch, a to nie je zakázané, veď preto sa aj mobilné telefóny vyrábajú a nie si je vedomý aby sa niečoho dopustil.

5. Opísaným konaním žalobca podľa prvostupňového správneho orgánu porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. l) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 8/2009 Z.z.“), za čo bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 372/1990 Zb.“).

6. Postupom podľa § 22 ods. 2 písm. a) zák. č. 372/1990 Zb. bola žalobcovi uložená sankcia pokuta vo výške 60,- € a bol zaviazaný na úhradu trovy konania vo výške 16,- €.

7. Pri svojom rozhodnutí žalovaný vychádzal z hore uvedeného skutkového stavu ako aj z preverovaní tvrdení žalobcu uvedených v správnom odvolaní, tzn. podľa ktorých mu policajti vykonávajúci kontrolu nemali použitie telefónu preukázať žiadnym dôkazom. V súvislosti s uvedeným sa žalobca bránil, že počas jazdy v prípade potreby používa papierové vreckovky. Jednu takú použil aj v tom čase tak, že ju vybral z obalu na vreckovky a uvedení policajti mohli mať tak podozrenie, že použil telefón.

8. Žalovaný pri svojom odôvodnení vychádzal najmä z obsahu Správy o výsledku objasňovania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky z 09.04.2011 ako aj zo zápisnice o podaní vysvetlenia policajtov H. Q. a N. T.. Obaja policajti potvrdili, že videli z veľkej blízkosti, ako vodič vozidla BMW za nimi idúceho obsluhuje, resp. ako držal telefónny prístroj v pravej ruke asi 20 cm od pravého ucha. Takisto vylúčili, že by sa v tomto pomýlili s používaním papierových vreckoviek. Žalovaný nemal dôvod považovať úkony a výpovede členov hliadky Policajného zboru za nepravdivé z dôvodu, že úmyselné uvedenie nepravdivých údajov predstavuje nebezpečenstvo trestného stíhania pre trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa v zmysle ustanovenia § 326 Trestného zákona č. 300/2005 Z.z.

9. Na ústne pojednávanie vykonané podľa § 74 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. dňa 23.08.2011 v čase o 09.00 hod. sa žalobca ani nedostavil a ani neospravedlnil a preto prvostupňový správny orgán prejednal vec v neprítomnosti žalobcu. Pritom žalovaný zdôraznil tú skutočnosť, že nakoľko žalobca prevzal dňa 16.08.2011 zásielku s predvolaním, mal možnosť a dokázal by v prípade záujmu účať na vytýčenom ústnom pojednávaní z neúčasti na ňom sa ospravedlniť vrátane telefonického ospravedlnenia (zásielka obsahovala aj telefónne číslo) pred odchodom na dovolenku, resp. počas ním uvádzaného odcestovania - dovolenky.

10. K obrane žalobcu, že mal potrebu používania hygienických vreckoviek, sa žalovaný vyjadril tak, že si minimálne nevie dobre predstaviť, ako ich žalobca používal vpravo cca 20 cm od hlavy či ucha, resp. ako ich mohol jednou rukou vyberať z obalu. Navyše podľa svojej evidenčnej karty má žalobca nepochybne dostatočné skúsenosti so zistením priestupku príslušníkmi Policajného zboru, ako aj dokumentovaním priestupkov a jeho neštandardne obsérne vyjadrenia (neopodstatnene zasahujúce aj v časti jemu nenáležiacej) toto podľa žalovaného preukazuje.

11. Takisto podľa žalovaného opis udalosti ako aj spôsob rýchlej jazdy zodpovedá miestu, kde bol žalobca hliadkou zastavený. Ako celkom absurdnú vyhodnotil žalovaný tú námietku, že oneskorené zastavenie žalobcu môže súvisieť s tým, že policajti rozmýšľali, čo si na neho vymyslia.

Podľa § 22 ods. 1 písm. k) zák. č. 372/1990 Zb. priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto iným konaním, ako sa uvádza v písmenách a) až j), poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Podľa § 22 ods. 2 písm. e) zák. č. 372/1990 Zb. za priestupok podľa odseku 1 písm. k) možno uložiť pokutu do 100 €.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

12. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal žalobu z 21.12.2011 na Krajský súd v Prešove.

13. Krajský súd v Prešove ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 250j ods. 1 O.s.p.), vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívnych spisov a ostatným spisovým materiálom a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Hoci tento dôsledok by mal vo výroku viesť k zamietnutiu žaloby, je z nasledujúceho odôvodnenia opačného výroku (tzn. zrušenie napadnutých rozhodnutí) celkom jasné, a to aj v zmysle § 202 ods. 4 O.s.p., aké úvahy a aké závery ho viedli k vysloveniu zrušovacieho výroku. Preto stav, že krajský súd zrušil nielen napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 25. októbra 2011 ale aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 23. augusta 2011 postupom podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, nemohol odvolací súd vyhodnotiť ako zmätočné rozhodnutie.

14. Krajský súd s odkazom na ustanovenia § 244 ods. 1, § 247 ods. 1, § 249 ods. 2, § 250i ods. 2 a 3 O.s.p. a zadokumentovaný skutkový stav v priloženom administratívnom spise najmä poukázal na to, že výrok rozhodnutia správneho orgánu musí mať oporu vo vykonanom dokazovaní. Na základe uvedeného bol krajský súd nútený vysloviť, že správne orgány sa uvedenými ustanoveniami neriadili, lebo skutkový stav veci nebol dostatočne zistený a rozhodnutia správnych orgánov nie sú dostatočne odôvodnené.

15. Prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný napriek tvrdeniam žalobcu, uvedeným v správe o objasňovaní priestupku, v odpore aj v odvolaní uznali žalobcu vinným zo spáchania priestupku. Oba správne orgány rozporné tvrdenia neodstránili, a preto súd uvedené rozhodnutie zrušil s tým, že úlohou správnych orgánov bude odstrániť vady konania, nakoľko žalobca popiera, že by spáchal uvedený priestupok.

16. V súvislosti s uvedeným krajský súd najmä zdôraznil, že hliadka ODI vodiča napriek tomu, že tvrdil, že počas jazdy netelefonoval, nevyzvala na preukázanie mobilného telefónu, ktorý mal obsluhovať, príp. výpisom hovorov od mobilného operátora týkajúceho sa predmetného mobilného telefónu, ktorými by bolo jednoznačne preukázané spáchanie priestupku žalobcom. Správny orgán takýmto dôkazom nedisponuje, pretože takýto dôkaz ani nevykonával.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

17. Včas podané odvolanie zo dňa 18.06.2012 (č. l. 43) proti rozsudku krajského súdu žalovaný odôvodnil tým, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.).

18. Žalovaný sa predovšetkým nestotožnil so záverom krajského súdu, že správne orgány vychádzali z nedostatočne zisteného stavu veci. Zo záverov krajského súdu pre žalovaného plynie neprijateľný záver,

že keďže policajti boli dvaja a keďže ich vizuálne zistenia nezaznamenalo v tom čase technické záznamové zariadenie, potom v prípade nepravdivých tvrdení žalobcu nemajú príslušníci Policajného zboru reálnu možnosť preukázať pravdivosť svojich zistení. Uvedená situácia, kde tvrdenie stojí proti tvrdeniu by podľa žalovaného viedla k tomu, že žalobcovi postačuje len vyjadriť nesúhlas so spáchaním priestupku na mieste samom, resp. len namietat', navrhovať či poukazovať, ako aj v tomto prípade, a dôsledkom takejto obrany žalobcu ako páchatela nebude v konaní o priestupku možné preukázať jeho zodpovednosť. Toto označil krajský súd za základ svojho rozsudku, a to aj napriek tej skutočnosti, že oproti tvrdeniu žalobcu ako páchatela bolo podané tvrdenie policajtov, pričom nikto nespochybnil, resp. neoznačil postup službukonajúcich policajtov za konanie v rozpore so zákonom o Policajnom zbore, či inými zákonmi.

19. Ďalej žalovaný poukázal na všeobecne známu skutočnosť, že iba nízky počet služobných motorových vozidiel je vybavených kamerovým systémom zaznamenávajúcim spáchanie priestupku. Avšak ani táto skutočnosť nemôže podľa žalovaného podporiť názor, že by hliadkujúci policajti by im dovedy neznámeho človeka vymysleným (skresľujúcim) spôsobom označili za osobu obsluhujúcu telefónny prístroj počas jazdy. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo 21/2007 zo dňa 30.01.2008 alebo sp. zn. 1Sžo/150/2009 zo dňa 13.04.2010.

20. Záverom žalovaný požadoval zrušenie rozsudku krajského súdu tak, že mu vec vráti na ďalšie konanie, alternatívne aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietla.

B)

21. Prostredníctvom svojho vyjadrenia doručeným na krajský súd dňa 01.08.2012 (č. l. 48) žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zdôraznil, že sa nestotožňuje so záverom žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci.

22. Vo vzťahu k namietanému nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci žalobca uviedol, že už nielen v čase tvrdeného spáchania skutku toto poprel, že by sa mal dopustiť jeho spáchania, ale aj v ďalšom priestupkovom konaní na tomto zotrval. Napriek tomu ho služba konajúca hliadky nevyzvala na preukázanie mobilného telefónu, poprípade ani nezabezpečila výpis z hovorov od mobilného operátora.

23. Argumentáciu žalovaného, že páchatelovi skutku postačuje iba jeho popretie, žalobca označil za teoretické polemizovanie o možných pohnútkach priestupcov. Pritom ním naznačená situácia sa však podľa žalobcu môže presunúť do celkom opačnej polohy, tzn. bude postačovať len tvrdenie príslušníkov Policajného zboru, že niekto, nimi označený, spáchal priestupok a ďalšie dôkazy potom nebudú potrebné.

24. V súvislosti s uvedeným žalobca poukázal na dôkazné bremeno, ktoré má znášať v zmysle § 3 ods. 4 a § 32 ods. 1 Správneho poriadku v spojení s § 51 zák. č. 372/1990 Zb. správny orgán. Podľa neho sa správne orgány vôbec nevyporiadali so svojou povinnosťou naplniť zásadu nielen úplného zistenia ale aj presného zistenia skutkového stavu, čo vyplýva z citovanej komentárovej literatúry (konkrétne Košičiarová, S.: Správny poriadok, komentár).

25. Ďalej žalobca zaujal aj stanovisko k námietku žalovaného o nutnosti použiť správnu úvahu, pričom citoval závery z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžp 10/2011.

26. Záverom žalobca požadoval potvrdiť napadnutý rozsudok krajského súdu s priznaním náhrady trov konania vo vyčíslenej výške 79,68 €.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.)

preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že preverovanie zákonnosti rozhodnutia o spore vychádzajúce z občianskoprávných, obchodných, rodinných vzťahov, či uloženej sankcie vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát nepovažoval za potrebný) a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

28. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či je možné bez preverenia popierajúcich argumentov vyslovených páchatelom pri preverovaní spáchaní skutku vysloviť aj tak záver, že skutok bol spáchaný. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

29. V súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

30. Predovšetkým Najvyšší súd poukazuje na tú skutočnosť, že priestupkové konania v svojej podstate sú tie správne konania, pri ktorých priestupkový orgán podľa osobitného zákona rozhoduje nielen o vine ale aj o uložení sankcie. Nakoľko však z obsahu odvolania nevyplýva argumentácia, ktorá by vytykala odmietnutie úplnej jurisdikcie správnym súdom (§ 250i ods. 2 v spojení s § 250j ods. 5 O.s.p.), Najvyšší súd ďalej správnosť výberu mechanizmu nápravy neposudzoval.

Podľa § 250i ods. 2 O.s.p. platí, že ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

31. Na prvom mieste žalovaný prostredníctvom svojho odvolania namietal, že krajský súd sa

nedostatočne vysporiadal s procesnou situáciou, kedy oproti tvrdeniu policajnej hliadky, tzn. osôb viazaných služobnou prisahou na dodržiavanie a rešpektovanie právneho poriadku, bol vznesený iba nesúhlas páchatelia popierajúci spáchanie priestupku, čo za danej situácie postačovalo na zrušenie napadnutého rozhodnutia súdom. Toto podporil odvolávkou na rozsudky Najvyššieho súdu, ktoré majú obsahovať pre neho podporné argumenty.

32. Najvyšší súd v svojej judikatúre zdôrazňuje viazanosť všeobecných súdov zásadou zákonnosti, ktorá je na jednej strane vymedzená princípom „*iura novit curia*“ (súd pozná právo) a na strane druhej limitovaná rozhodovacou nezávislosťou „*secundum et intra legem*“ (podľa, na základe a v medziach zákona). Uvedená zásada zákonnosti je ústavne vymedzená prostredníctvom článku 152 ods. 4, článku 2 ods. 2 a článku 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa článku 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa článku 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa článku 144 ods. 1 ústavy sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

33. Avšak všeobecný súd musí v tomto rámci aj zohľadňovať ústavnú kolíznú normu (tzn. čl. 7 ako aj čl. 154c ústavy) upravujúcu nielen transpozíciu dokumentu medzinárodného práva verejného do vnútroštátneho práva (viď najmä článok 1 ods. 2 ústavy) ale aj jej hierarchické začlenenie do monistického systému slovenského právneho poriadku.

Podľa článku 154c ods. 1 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

34. Nakoľko Slovenská republika prevzala na seba záväzok z pristúpenia predchádzajúceho štátneho útvaru (1991) k Rade Európy, je Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd krytý článkom 154c ods. 1 ústavy. V zmysle konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky nepochybne Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) ako aj judikatúra naň sa vzťahujúca predstavuje pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväznú výkladovú smernicu na výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy základných práv a slobôd zakotvených v druhej hlave Ústavy Slovenskej republiky, čím sa normuje rámec, ktorý tieto orgány verejnej moci nemôžu prekročiť.

35. Prostredníctvom článku 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru sa členské štáty Rady Európy, tzv. aj Slovenská republika, zaviazali zabezpečiť „každému právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.“ Európsky súd pre ľudské práva pri aplikácii čl. 6 ods. 1 na skutkové okolnosti vo veci Lauko v. Slovensko, resp. veci Kadubec v. Slovensko (02.09.1998) naznačil, že pojem „trestný čin“ by sa mohol vzťahovať aj na sankcie uložené v procese správneho trestania, napríklad za dopravné priestupky, čo aj Rada Európy presadzuje najmä prostredníctvom Odporúčania (91) 1 Výboru ministrov Rady Európy o správnom trestaní.

36. Na základe uvedeného, tzn. najmä čl. 6 ods. 1 Dohovoru a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) je nutné vykladať povinnosť všeobecných súdov vykonať prieskum rozhodnutí správnych orgánov ako aj im predchádzajúcich konaní vo veci uloženia sankcie. Toto sa vzťahuje aj na ich povinnosť riadne zistiť skutkový stav.

37. Žalobca v svojom vyjadrení (viď bod č. 24) poukazoval na závery komentárovej literatúry, podľa ktorej zo zásady materiálnej pravdy vyplýva pre správny orgán povinnosť zistiť všetky skutočnosti dôležité pre jeho rozhodnutie, a tak doplnil podklad pre rozhodovanie do tej miery, aby bol spoľahlivým základom pre jeho rozhodovanie. Je nepochybné, že zásada materiálnej pravdy ovláda prostredníctvom § 51 zák. č. 372/1990 Zb. aj priestupkové konanie.

Podľa § 51 zák. č. 372/1990 Zb. platí, že ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

38. V súvislosti s uvedeným pre Najvyšší súd z pripojeného administratívneho spisu vyplýva celý rad rozporov týkajúcich sa zisťovania skutkového stavu, nakoľko žalobca vo svojom písomnom vyjadrení v Správe o výsledku objasňovania z 09.04.2011 jednoznačne tvrdil, že išiel pred služobným motorovým vozidlom hliadky, že netelefonoval, že na Mičurinovej ulici odbočil preto, lebo nevidel žiadny signál, a že vôbec nešiel vysokou rýchlosťou, ale naopak kludnou jazdou. S touto argumentáciou žalobcu je celkom v rozpore obsah tvrdeného vyjadrenia žalobcu zachytený v Úradnom zázname z toho istého dňa, podľa ktorého mal žalobca po vyzvaní uviesť, že telefonoval počas jazdy, ale používal hlasitý odposluch, a to nie je zakázané, veď preto sa aj mobilné telefóny vyrábajú a nie si je vedomý aby sa niečoho dopustil.

39. Z uvedených podkladov rozhodnutia o spáchaní priestupku vyplýva, že proti sebe stáli dve celkom si odporujúce tvrdenia, tzn. tvrdenie správneho orgánu vychádzajúce z vyjadrení službukonajúcich úradných osôb, že skutok sa stal a že ho spáchal žalobca, a naopak tvrdenie žalobcu, tzn. procesná obrana osoby označenej za páchatel'a, že skutok nespáchal.

S týmto súvisí nespokojná argumentácia žalovaného, ktorý vo svojom súdnom odvolaní poukazoval na nemožnosť preukázania spáchania skutku, resp. samotného priestupku páchatel'ovi za situácie, keď službukonajúci policajti nie sú vybavení (v drvivej väčšine) kamerovým záznamovým systémom a páchatel' spáchanie priestupku popiera.

40. K uvedenému musí Najvyšší súd uviesť, že takto načrtnutá procesná situácia pri preverovaní skutkového stavu, kedy proti sebe stoja dve celkom odlišné tvrdenia, tzn. tvrdenie páchatel'a o tom, že mu pričítaný skutok nespáchal, a naopak tvrdenie orgánu objasňujúci priestupok, že zisteným spôsobom konal, so sebou v zmysle § 58 a 59 zák. č. 372/1990 Zb. prináša povinnosť priestupkového orgánu (úradnej osoby) zistiť nielenže hodnoverne ale aj s vysokou pravdepodobnosťou (§ 3 ods. 5 a § 46 Správneho poriadku) to, že skutok sa stal a že ho spáchal páchatel' priestupku.

Práve možnosť osoby označenej za páchatel'a od počiatku spochybňovať tvrdenia orgánu objasňujúceho konanie páchatel'a je jediným dôkazným nástrojom, ktorý nielen spochybňuje tvrdenie zisťujúceho orgánu ale aj ho zaťažuje povinnosťou logické argumenty uvedené v obrane páchatel'a vyhodnotiť a uviesť dôvody ich irelevantnosti. Iba skutočnosť, že objasňujúci orgán je viazaný služobnou prisahou k riadnej aplikácii a dodržiavaniu právneho poriadku, nie je až tak postačujúce k záveru, že objasňovanie priestupku bolo vykonané v zmysle § 58 až 60 zák. č. 372/1990 Zb.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a) až c) zák. č. 372/1990 Zb. objasňovaním priestupkov podľa tohto zákona sa rozumie obstaranie podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu najmä o tom, či

- a) sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa tohto alebo iného zákona,
- b) tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku,
- c) sa uloží sankcia za priestupok alebo sa od jej uloženia upustí, ak k náprave páchatel'a priestupku postačí samotné prejednanie priestupku,

Podľa § 59 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. objasňovanie priestupkov sa koná na základe vlastného zistenia správnych orgánov alebo orgánov oprávnených objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) alebo na základe oznámenia fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Podľa § 60 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. orgány oprávnené objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) sú pri objasňovaní priestupkov oprávnené

- a) vyžadovať vysvetlenie od fyzických osôb alebo právnických osôb,
- b) vyžadovať vysvetlenie od štátnych orgánov alebo obcí,
- c) vyžadovať odborné vyjadrenie od príslušných orgánov,
- d) vykonávať alebo vyžadovať úkony potrebné na zistenie totožnosti osôb a ich pobytu,
- e) vyžadovať predloženie potrebných podkladov, najmä spisov a iných písomných materiálov.

41. Preto správne krajský súd uzavrel svoje právne názory v tom, že ani žalovaný ani prvostupňový

orgán nedisponujú žiadnym iným dôkazným prostriedkom okrem vyjadrení službukonajúcich policajtov. Navyše vykonanie výsluchu týchto osôb za situácie, keď sa už raz vyjadrili z úradnej povinnosti, nakoľko neprináša nové dôkazné prostriedky, je nutné vyhodnotiť ako procesne neefektívne.

42. Vo vzťahu k rozsudkom Najvyššieho súdu citovaných žalovaným v odvolaní (viď bod č. 19), a to sp. zn. 2Sžo 21/2007 zo dňa 30.01.2008 alebo sp. zn. 1Sžo/150/2009 zo dňa 13.04.2010, ktoré mali po právnej stránke potvrdiť riadnosť záverov žalovaného, musel Najvyšší súd konštatovať, že nejde o obdobné skutkové situácie. Najmä z rozsudku sp. zn. 2Sžo 21/2007 vyplýva, že „Žalobca sa však k spisanej správe odmietol vyjadriť a dôkaz žiadal zabezpečiť až v čase, kedy by sa už nepodarilo identifikovať prístroj, ktorý mal žalobca v predmetnom čase pri sebe. Výkonanie dopytu u operátora mobilnej siete by preto nemalo žiadnu dôkaznú silu.“

Ďalej pri rozsudku sp. zn. 1Sžo/150/2009 bolo zdôraznené, že „v tomto prípade páchatel uznal, že síce telefonoval, ale s použitím systému „voľné ruky“ a teda povinnosť podľa § 4 ods. 3 písm. g/ zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách (ďalej len zákon č. 315/1996 Z.z.) neporušil, pretože samotný telefonický rozhovor bez priamej obsluhy telefonického aparátu nenapĺňa skutkovú podstatu priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k/ zákona.“ Z opisu citovaných skutkov je potom jednoznačné, že nie je možné uvedené skutočnosti a závery prijaté v obidvoch citovaných rozsudkoch vzťahovať na prejednávany odlišný skutkový stav.

V.

43. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného a stanoviska žalobcu Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

44. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na úplnú náhradu trov tohto konania. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplyvajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá :

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právny zástupca žalobcu listom z 26.07.2012 v zmysle vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčísliť a Najvyšší súd uznal :

1.1. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.1.1. podanie vyjadrenia (12) 1 úkon práv. pomoci 58,69 €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 7,63 €

2. z náhrady 20 % DPH (pre 66,32 €) 13,26 €

tzn. v celkovej sume: 79,58 €

46. Nakoľko úspešný žalobca bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov. Bližšie podrobnosti o náhrade trov konania sú obsiahnuté v liste zo dňa 26.07.2012, ktorý je súčasťou súdneho spisu.

48. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), a hoci išlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava priestupkového konania je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), tak v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).